

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 21 juni 2016

Klagande

Porta Bauelemente & mehr GmbH & Co. KG
Linther Str. 1, 14822 Linthe, Tyskland
Ombud: Fredrik Liljegren
Awapatent AB, Box 45086, 104 30 Stockholm

SAKEN

Patent på profilerat plastelement

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 17 mars 2015
att avslå patentansökan nr 1250201-9, se bilaga 1

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten avslår överklagandet.

EE

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN M.M.

Sedan Porta Bauelemente & mehr Gmbh & Co. KG (Porta Bauelemente) ansökt om patent på ”Profiled plastic element”, i svensk översättning ”Profilerat plastelement”, avslog PRV genom det överklagade beslutet patentansökan. Som skäl för beslutet anförde PRV att uppfinningen saknar uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik. PRV hänvisade i beslutet till teknik känd genom US 20110011006 A1 (D1), FR 2307114 A1 (D4) och EP 0828052 A2 (D5) samt till fackmannens allmänna kunskaper.

Uppfinningen

Av patentansökans beskrivning framgår bl.a. följande vad avser uppfinningens tekniska område, bakgrundsteknik och ändamål.

Uppfinningen avser ett profilerat plastelement, företrädesvis för användning som en ramprofil och fönsterkarm eller annan glasinslutning samt för fönsterbågar eller liknande innefattande ett flertal kamrar.

Fönsterkarmar eller ramprofiler, vilka sammansätts genom garning för att forma fyrsidiga karmar eller fönsterramar är konstruerade med inneslutna kammare i syfte att erhålla stabilitet och isolering, det vill säga profilernas tvärsnitt är uppdelat med hjälp av flera innerväggar så att det bildas ett flertal kamrar. Dessa kamrar är huvudsakligen fyllda med luft för att därigenom undvika onödiga komplikationer vid tillverkningen av profilerna genom extrudering. I syfte att förbättra styrkan i området för en eller flera glaspaneler (två eller tre laminerade glaspaneler) integreras en förstärkning eller förstyvning i en av de större kamrarna av det profilerade elementet eller profilerade karmen i området för panelen så att fönsterkarmstabiliteten säkerställs.

Utöver detta är det känt att delvis använda förstyvningsprofiler av polyuretan för att förbättra de isolerande egenskaperna hos profilerade plastelement för fönsterprofiler (karmar och fönsterramar) då den direkta skumningen av fönsterprofilkammare innebär tekniska problem. Att införa en polyuretanskumkärna i några kamrar i det profilerade elementet vid tillverkning av fönster eller dörrkarmar ger upphov till svårigheter

vid tillverkning av element med större dimensioner samt resulterar i otillfredställande värmeöverföringsvärden.

Syftet med uppfinningen är således att tillhandahålla ett profilerat plastelement vilket är lätt samt, vad det gäller värmeöverföringsvärden, uppfyller kraven för passiva hus och på samma gång även uppvisar hög styvhet samt hög kapacitet att bära mekaniska laster. Uppfinningens syfte är även att tillhandahålla en korresponderande karm (fönsterkarm) och en fönsterram samt en kombination av dessa för att bilda ett fullständigt fönstersystem.

Yrkanden

Porta Bauelemente har i Patentbesvärslätten i första hand vidhållit patentansökan med oförändrade patentkrav. I andra hand har bolaget vidhållit patentansökan med patentkrav som inkom den 8 juli 2015.

De självständiga patentkraven 1, 7, 9 och 10 enligt förstahandsyrkandet har följande lydelse.

1. Ett profilerat plastelement, företrädesvis för karmar eller annan glasinslutningsbärare eller fönsterramar, innefattande ett flertal kamrar (7, 11) och där det i åtminstone en av kamrarna (7a, 13) vars volym är större än de andra är anordnat ett förstyningsselement (9, 12) vilket är omslutet av skummaterial (8), **käntetecknat av** att nämnda profilerade plastelement (1) innefattar en yttre värmeabsorberande eller vämrereflekterande yta eller beläggning samt åtminstone en utåt anordnad förkammare (7b, 11b) vilken inte är fylld, eller delvis fylld, med skum och vars övre del är odelad medan den nedre är indelad i mindre utrymmen (7c, 7d) och varvid skumningsgraden i förkammaren samt de mindre utrymmena samt de skummade kamrarnas och utrymmenas position justeras för att anpassa värmeöverföringsprofilen utifrån värmeinströmningen vilken kontrolleras av det profilerade plastelementets (1) yttre värmeabsorberande eller vämrereflekterande yta eller beläggning.

7. En karm innefattande ett profilelement enligt åtminstone ett av de föregående kraven 1 till 6.

9. En fönsterram innefattande ett profilelement enligt åtminstone ett av de föregående kraven 1 till 8.

10. En kombination av karm och fönsterram enligt krav 6 eller 7 och krav 9.

Motsvarande självständiga patentkrav 1, 5, 7 och 8 enligt andrahandsyrkandet framgår av bilaga 2.

Grunder

Porta Bauelemente har till grund för sin talan, vad gäller både första- och andrahandsyrkandet, anfört att uppfinningen är ny och har uppfinningshöjd samt att patentkrav 1, till följd av de ändringar som gjorts, innehåller bestämda uppgifter och har stöd i grundhandlingarna.

Utveckling av talan

Porta Bauelemente har utvecklat sin talan i huvudsak enligt följande.

Förtydligande angående vissa särdrag som förekommer i patentkrav 1 enligt såväl första- som andrahandsyrkandet

I patentkrav 1 anges att skumningsgraden i den utåt anordnade förkammaren samt de mindre utrymmena i uppfinningen anpassas och justeras till den aktuella yttre beläggnings. Det är inte fråga om en allmän ökning eller minskning av profilelementets värmeisolerande förmåga, utan om en specifik anpassning av utformningen av de utåt anordnade kamrarna till värmeinströmningen i dessa kamrar från panelens yttre yta. Följaktligen kan enligt uppfinningen exempelvis en eller flera luftfyllda förkammare anordnas i det fall då panelen tillhandahålls med värmeabsorbering eller värmeabsorberande beläggning, exempelvis då panelen är belagd med en reflektionsdämpande (exempelvis mörkare) färg och ett jämnt utflöde av strålningsvärme från profilelementet och den yttre ytan är önskvärd i syfte att undvika en ansamling av värme i profilelementet nära dess yttre yta. Analogt kan en eller flera

skumfyllda förkammare anordnas i det motsatta fallet då profilelement har en ljus beläggning eller målning, det vill säga en relativt starkt värmereflekterande yta eller beläggning, och risken för innesluten eller ansamlad värme nära profilelementets yta är betydligt mindre.

Bestämd uppgift

Särdragen ”att skumningsgraden i förkammaren och de mindre utrymmena samt de skummade kamrarnas och utrymmenas position justeras för att anpassa värmeöverföringsprofilen utifrån värmeinströmningen, vilken påverkas av det profilerade plastelementets yttre värmeabsorberande eller värmereflekterande yta eller beläggning” anses enligt det överklagade beslutet ha viss karaktär av methodsärdrag.

Porta Bauelemente anser att ovan nämnda särdrag, som förekommer i både första- och andrahandsyrkandets patentkrav 1, på ett klart och tydligt sätt beskriver profilelementets utformning. För fullständighetens skull noteras även att det inte i sig är nödvändigt att varje tekniskt särdrag uttrycks genom en strukturell begränsning, utan att även funktionella särdrag kan ingå i patentkrav.

Motsvarighet i grundhandlingarna

Patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet har inriktats mot de utföringsformer som beskrivs i patentansökan från och med sidan 7, rad 16 och som visas i figur 4 och 5.

Patentkravets särdrag "vilka är fullständigt skummade med ett skummaterial (8)" har tagits bort i syfte att göra patentkravet 1 tydligare. Särdraget är inte väsentligt eller i linje med uppfinningstanken för de utföringsformer som beskrivs i ansökan från och med sidan 7, rad 16 och som visas i figur 4 och 5.

Särdraget "att förstyvningselementet är anordnat i den största kammaren och omslutet av skummaterial" har stöd i de osjälvständiga patentkraven 3 och 5 i den ursprungligen inlämnade uppsättningen patentkrav samt i figur 4 och 5.

Särdraget "nämnda profilerade plastelement (1) innefattar en yttre värmeabsorberande eller värmereflekterande yta eller beläggning" har stöd i beskrivningen från sidan 7, rad 16 till sidan 8, rad 20 där de olika alternativen beskrivs ingående.

Särdragen "och varvid skumningsgraden i förkammaren samt de mindre utrymmena, samt de skummade kamrarnas position justeras för att anpassa värmeöverföringsprofilen utifrån värmeinströmningen vilken kontrolleras av det profilerade plastelementets (1) yttre värmeabsorberande eller värmereflekterande yta eller beläggning" har stöd i beskrivningen från sidan 7, rad 16 till sidan 8, rad 29 och särskilt i det sista stycket på sidan 8 som sammanfattar uppfinningstanken.

Patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet har därmed visats ligga i linje med den ursprungliga uppfinningstanken, som den framgick av ansökan på ingivningsdagen.

I patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet har följande ändringar gjorts i förhållande till patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet. Särdraget "en utåt anordnad förkammare (7b, 11b) vilken inte är fylld, eller delvis fylld, med polyuretanskum med en densitet som uppgår till mellan 30 kg/m³ och 40 kg/m³" har lagts till. Särdraget har stöd i det osjälvständiga patentkravet 3 samt i beskrivningen på sidan 5, rad 22-24. Även särdraget, "varvid åtminstone 75% av profilelementets kamrar (7, 11) är skummade med ett polyuretanskum med ett λ -värde som uppgår till mellan 0,021 och 0,031" har lagts till. Särdraget har stöd i det osjälvständiga patentkravet 2 samt i beskrivningen på sidan 5, rad 26-28.

De ändringar som gjorts ligger i linje med den ursprungliga uppfinningstanken som beskrivs i ansökan.

Nyhet och uppfinningshöjd - förstahandsyrkandet

D1 avser en metod för tillverkning av fönster eller dörrkarmar av ihåliga profiler som fylls med isolerande material. D1 beskriver dock inte hur profilernas värmeöverföringsprofil kan anpassas genom variation av profilernas fyllningsgrad.

D4 visar ett profilelement med mörk yttre beläggning i form av en separat aluminiumprofil samt luftfyllda kammare för att undvika höga temperaturer i profilelementet. Inte på något ställe i D4 beskrivs att profilernas värmeöverföringsprofil anpassas genom variation av profilernas fyllningsgrad och placering.

D5 beskriver ett profilelement där överföringen av värme/kyla kan minimeras genom en mer finfördelad struktur med luftfyllda kammare. Inget nämns dock i D5 om anpassning genom variation av profilens fyllningsgrad.

Profilelementet enligt förstahandsyrkandets patentkrav 1 är således nytt i förhållande till det som visas och beskrivs i D1, D4 respektive D5.

D1 får anses beskriva den närmast kända tekniken då dokumentet visar och beskriver en metod för tillverkning av fönster eller dörrkarmar av ihåliga profiler som fylls med isolerande material och förstävningar med strukturella likheter med profilelementet enligt patentkrav 1.

Uppfinningen enligt patentkravet 1 skiljer sig från det som visas och beskrivs i D1 genom att "profilelementet har en yttre reflekterande eller absorberande beläggning" och "varvid skumningsgraden i förkammaren samt de mindre utrymmena samt de skummade kamrarnas position justeras för att anpassa värmeöverföringsprofilen utifrån värmeinströmningen vilken kontrolleras av det profilerade plastelementets (1) yttre värmeabsorberande eller värmereflekterande yta eller beläggning".

Fackmannen inom teknikområdet skulle inte få någon vägledning i D1 då varken det objektiva tekniska problemet eller en teknisk utformning överensstämmande med den som definieras i patentkrav 1 beskrivs, det vill säga att genom anpassning av skumningsgraden i förkammaren eller de mindre utrymmena samt de skummade kamrarnas eller utrymmenas placering anpassa profilen utifrån den aktuella yttre beläggningen. Visserligen visar D1, utöver ovanstående, en skummad kammare men enbart en skummad kammare anordnad i profilens mitt. I profilen enligt uppfinningen justeras skumningsgraden i en eller flera utåt anordnade förkammare för att anpassa profilen till värmeinströmningen från/till elementets yttre yta eller beläggning. Fackmannen skulle därmed inte på

något sätt ledas i riktning att justera skumningsgraden i profilelementets förkammare.

Profilelementet enligt patentkrav 1 uppvisar således uppfinningshöjd relativt tekniken enligt D1.

Fackmannen skulle inte heller få någon vägledning i dokument D4 då D4 endast visar och beskriver ett profilelement med mörk yttre beläggning samt luftfyllda kammare för att undvika höga temperaturer i profilelementet. Inget nämns om lösningar på det objektiva problemet som definierats ovan eller lösningar innefattande varierande skumningsgrad av profilelementets kamrar. Vidare behandlar D4 en fönsterram där en plastram förses med en yttre aluminiumprofil och där ett mellanrum på så sätt skapas mellan plastramen och aluminiumprofilen. Fackmannen som utgår från D1 skulle därför ledas i riktningen att anbringa aluminiumprofiler på ramen för att lösa det objektiva problemet. Med andra ord visar D4 på en alternativ lösning på en del av det tekniska problemet, nämligen att anordna olikfärgade yttre profiler på fönsterramen på olika sätt för att åstadkomma en luftspalt mellan profilen och fönsterramen och på så sätt att anpassa fönsterramen.

Profilelementet enligt patentkrav 1 uppvisar således uppfinningshöjd relativt kombinationen av D1 och D4.

Fackmannen skulle heller inte få någon vägledning i dokument D5. I D5 beskrivs ett profilelement där flera luftfyllda kammare hindrar värmeöverföring i profilelementet. Inget nämns om lösningar på det objektiva problemet som definierats ovan eller lösningar innefattande varierande skumningsgrad av profilelementets kamrar. Vidare noteras att D5 beskriver avdelning av en luftfylld kammare till ett flertal delkamrar medelst en spärrfolie i syfte att uppnå en förbättrad isolering. Från D5 lär fackmannen alltså att en lämplig åtgärd för att förbättra isolering i en fönsterram är att införa ett antal luftfyllda kamrar. Med andra ord leds fackmannen som vill anpassa en fönsterram till dess ytbehandling i riktningen mot att variera antalet kamrar. Inte på något sätt beskrivs att skumningsgraden skulle kunna varieras.

Profilelementet enligt patentkrav 1 uppvisar således uppfinningshöjd även relativt kombinationen av D1 och D5.

Nyhet och uppfinningshöjd - andrahandsyrkandet

I patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet tydliggörs profilelementets funktion och särskilda lämplighet för exempelvis passiva hus. Detta då ett polyuretanskum med egenskaper enligt detta patentkrav är ett polyuretanskum med låg densitet och särskilt högt motstånd mot värmeöverföring, där polyuretanskummets särskilt höga λ -värde möjliggör överensstämmelse med passivhuskraven, eller kraven för låg-energihus, med en värmeöverföringskoefficient $U_w < 0.8$. Uppfinningen tillhandahåller därmed ett profilelement som har låg vikt, uppvisar hög mekanisk styrka samt utöver det även uppvisar hög mekanisk stabilitet. Tillsammans med polyuretanskummets låga densitet och särskilt höga motstånd mot värmeöverföring kan därigenom ett fönstersystem med goda värmeisoleringsegenskaper som uppfyller kraven för passiva hus tillhandahållas.

Inget av de anförda dokumenten visar ett profilelement innefattande ett polyuretanskum med egenskaper enligt andrahandsyrkandets patentkrav 1.

Profilelementet enligt andrahandsyrkandets patentkrav 1 är således nytt samt uppvisar uppfinningshöjd i förhållande till det som visas och beskrivs i de anförda skrifterna.

DOMSKÅL

Patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet

Av 8 § patentlagen följer att patentkrav ska innehålla bestämda uppgifter om vad som söks skyddat. Vidare ska patentkrav utan hänsyn till eventuella mot ritning svarande hänvisningsbeteckningar klart ange vad som söks skyddat.

Patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet avser ett profilerat plastelement och är således ett s.k. anordningskrav. Ett sådant patentkrav ska i

normalfallet utformas så att anordningen, så som den skulle framträda i framställt skick, karakteriseras genom uppgifter om dess sammansättning eller konstruktiva detaljutformning, varvid den närmare karakteriseringen kan ske genom angivande av detaljernas funktion (se NU 1963:6 sid. 187). För att en sådan funktionell bestämning ska vara tillåten, och definitionen av uppfinningen anses vara tydlig, krävs bl.a. att fackmannen med hjälp av sina allmänna kunskaper och vad som anges om uppfinningen i patentansökan utan svårighet förstår hur funktionen kan uppnås (jfr t.ex. T 720/92, punkt 3.1.3 (v) och T 68/85, punkt 8.4.3 från Europeiska patentverkets besvärskamrar samt Patentbesvärslättens avgörande i mål nr 12-062).

I patentkrav 1 anges, hänvisningsbeteckningar obeaktade, att anordningen innefattar ”åtminstone en utåt anordnad förkammare vilken inte är fylld, eller delvis fylld, med skum och vars övre del är odelad medan den nedre är indelad i mindre utrymmen”. Patentkravet innehåller även en andra bestämning: ”varvid skumningsgraden i förkammaren samt de mindre utrymmena samt de skummade kamrarna och utrymmenas position justeras för att...”.

Av den först nämnda bestämningen framgår således att de utrymmen som förkammarens nedre del är indelad i är en del av förkammaren. Eftersom dessa mindre utrymmen är en del av förkammaren blir det oklart vilka mindre utrymmen som avses i den andra bestämningen, där det anges ”...förkammaren samt de mindre utrymmena...”.

Av patentansökans beskrivning inklusive ritningar framgår inte annat än att det patentsökta profilerade plastelementet i framställt skick har ett flertal kamrar bildade av fast anordnade väggar. Mot denna bakgrund, och med beaktande av fackmannens allmänna kunskaper, är det oklart hur det profilerade plastelementet enligt patentkrav 1 är avsett att vara utformat för att, i enlighet med nämnda andra bestämning, ”utrymmenas position” ska kunna justeras.

Förstahandsyrkandets patentkrav 1 innehåller av ovanstående skäl inte bestämda uppgifter om vad som söks skyddat.

Av 13 § patentlagen framgår att en ansökan om patent inte får ändras så att patent söks på något som inte framgick av patentansökan på ingivningsdagen.

I patentansökan saknas på ingivningsdagen stöd för ett utförande hos det profilerade plastelementet som i framställt skick möjliggör att ”utrymmenas position justeras”. Denna del av den ovan nämnda andra bestämmelsen i patentkrav 1 innebär en ändring av ansökan som är i strid med 13 § patentlagen.

Patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet

Patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet innehåller utöver ett par tillägg samma bestämmelser som förekommer i patentkrav 1 enligt förstahandsyrkandet. Vad gäller frågorna om patentkrav 1 enligt andrahandsyrkandet innehåller bestämda uppgifter och om ansökan ändrats i strid med 13 § patentlagen gör Patentbesvärslagen samma bedömning som för förstahandsyrkandet.

Redan på grund av det anförda kan överklagandet inte bifallas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 3 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Stefan Svahn, ordförande, och Anders Brinkman, referent, samt adjungerande ledamoten Felisa Krzyzanski. Enhälligt.

PATENTBESVÄRSRÄTTEN	
Ink	2015 -07- 08
Mål nr	Aktbil
15-072	3

1. Ett profilerat plastelement, företrädesvis för karmar eller annan glasinslutningsbärare eller fönsterramar, innefattande ett flertal kamrar (7, 11) och där det i åtminstone en av kamrarna (7a, 13) vars volym är större än de andra är anordnat ett förstyvningselement (9, 12) vilket är omslutet av skummaterial (8), **kännetecknat av** att nämnda profilerade plastelement (1) innefattar en yttre värmeabsorberande eller värmeflekterande yta eller beläggning samt åtminstone en utåt anordnad förkammare (7b, 11b) vilken inte är fylld, eller delvis fylld, med polyuretanskum med en densitet som uppgår till mellan 30 kg/m^3 och 40 kg/m^3 och vars övre del är odelad medan den nedre är indelad i mindre utrymmen (7c, 7d), och varvid skumningsgraden i förkammaren samt de mindre utrymmena samt de skummade kamrarna och utrymmenas position justeras för att anpassa värmeöverföringsprofilen utifrån värmeinströmningen vilken kontrolleras av det profilerade plastelementets (1) yttre värmeabsorberande eller värmereflekterande yta eller beläggning, varvid åtminstone 75% av profilelementets kamrar (7, 11) är skummade med ett polyuretanskum med ett λ -värde som uppgår till mellan 0,021 och 0,031.
2. Profilelementet enligt krav 1, **kännetecknat av** att förstyvningselementet i nämnda kammare (7a, 13) är omslutet av nämnda skummade material, företrädesvis av nämnda polyuretanskum (8).
3. Profilelementet enligt åtminstone ett av föregående krav 1 eller 2, **kännetecknat av** att förstyvningselementet (9, 12) är en profil, företrädesvis en huvudsakligen C-formad profil eller lådprofil tillverkad av stål, av GFK (glasfiberförstärkt plast) eller liknande.
4. Profilelementet enligt åtminstone ett av föregående krav 1 till 3, **kännetecknat av** att i kombination med åtminstone en, företrädesvis ett flertal, glaspaneler (2) är kammaren (7a, 13) anordnad med förstyvningselementet (9, 12) huvudsakligen i en vertikal förlängning av nämnda glaspaneler (2).

5. En karm innefattande ett profilelement enligt åtminstone ett av de föregående kraven 1 till 4.
6. Karmen enligt krav 5 innefattande en glasfixeringslist (4) tillverkad av ett plastmaterial och skummad med ett skummande material, företrädesvis polyuretanskum.
7. En fönsterram innefattande ett profilelement enligt åtminstone ett av de föregående kraven 1 till 4.
8. En kombination av karm och fönsterram enligt krav 4 eller 5 och krav 7.